

Zorgpad FINANCIËLE PROBLEMATIEK

Dit zorgpad beschrijft de problemen bij patiënten met financiële problemen en bevat een overzicht van hulpverleners / instanties waarnaar de eerstelijnsverpleegkundige kan verwijzen voor verdere begeleiding / hulpverlening.

DOELGROEP ZORGPAD	INVULINSTRUCTIE
Definitie van de patiëntencategorie	<p>Patiënten die als gevolg van verschillende omstandigheden betalingsachterstanden (dreigen te) ontwikkelen, of ontwikkeld hebben, waardoor ze in een neerwaartse spiraal terecht kunnen komen wat zijn weerslag heeft op het lichamelijk en/of psychosociaal welbevinden (on gezond eetpatroon, sociaal isolement, slaapproblemen ect.).</p> <p>De doelgroep voor dit zorgpad is patiënten die op basis van hun klachten in aanmerking komen voor een van de drie zorgplannen: SOLK, depressie of chronische pijnklachten én waarbij financiële problematiek, gedefinieerd als dreigende of bestaande schuldenproblematiek bestaat. Van dreigende schuldenproblematiek is sprake wanneer gedurende langere tijd (> 4 maanden) er ieder maand onvoldoende geld is om van rond te komen</p>
Risicogroepen	<p>De Schilderswijk is een achterstandswijk gekenmerkt door een hoog percentage bewoners met een lage sociaal economische status (SES) en een hoog percentage bewoners met een niet westerse achtergrond. Volgens de gezondheidsmonitor van de GGD Haaglanden heeft gemiddeld 45% van de bewoners uit een achterstandswijk moeite met financieel rondkomen. Bij bewoners met een Turkse achtergrond is zelfs 67%, met een Marokkaanse achtergrond 59%.¹ Schuldenproblematiek komt vooral voor bij: eenoudergezinnen, alleenstaande ouderen, gezinnen met een inkomen, licht verstandelijk beperkten, laag-geletterden of analfabeten, chronisch zieken, patiënten met psychische problematiek en patiënt met verslaving.</p>
Symptomen	<p>Stress zich uitend in psychische problematiek en lichamelijke (vaak niet verklaarbare) klachten.</p>
Patiëntenperspectief	<p>Verbetering in de financiële problematiek en aanverwante problemen.</p>
DOEL VAN HET ZORGPAD	
Doelen	<p>Primair:</p> <ul style="list-style-type: none">• globaal in kaart brengen van financiële én de hiermee samenhangende problematiek• motiveren voor hulpverlening• toeleiding naar hulpverlening, voorzieningen• leren zelf te kunnen zorgen voor een goede financiële huishouding <p>Secundair:</p> <ul style="list-style-type: none">• vergroten van het lichamelijk en psychosociaal welbevinden

¹ Productgroep Epidemiologie en Gezondheidsbevordering. Gezondheidsmonitor Den Haag 2014.

	<ul style="list-style-type: none"> • vermindering van (psychosociale) gezondheidsrisico's • Vergroten van de (arbeids)participatie
Verantwoordelijke/eigenaar/regie voerder	Projectleiders en algemeen maatschappelijk werk (AMW) en sociale wijkzorgteam (SWZT). Indien er sprake (b)lijkt te zijn van financiële problematiek schakelt de huisarts de POH-GGZ, het AMW of het SWZT in.
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Structurering van de financiële huishouding is gerealiseerd • Welzijn van de patiënt is toegenomen
BESCHRIJVING ZORG	
Definitie van de zorg	
Inhoud zorg/samenvatting	Globale analyse van actuele financiële problematiek en aanverwante problemen. Hulp bij - enerzijds - uitzicht bieden bij het oplossen van bestaande schulden en - anderzijds - het verbeteren van de eigen financiële huishouding.
Literatuur	<p>Jungmann N, Veer v/d M, Koper H. De relatie tussen schulden en gezondheid: En wat de zorgprofessional te doen staat. Beschikbaar op URL https://www.gezondin.nu/thema/overgewicht/publicaties/128-de-relatie-tussen-schulden-en-gezondheid-en-wat-de-zorgprofessional-te-doen-staat.</p> <p>Mariël Droomers, Nancy Hoeymans, Antonia Verweij & Karien Stronks (2015). Wat is de potentiële gezondheidswinst van veranderingen in maatschappelijke determinanten van gezondheid? Review over de invloed van veranderingen in maatschappelijke determinanten op gezondheid. In: Tijdschrift voor gezondheidswetenschappen, 93 (4): Review gezondheidseffecten verandering maatschappelijke determinanten. Pp 139. Vereniging voor Volksgezondheid en Wetenschap</p>
ZORGPROCES	
Route	Huisarts of POH, AMW (Xtra), SWZT, schuldhulpverlening (Gemeente en diverse instanties)
Tijdspad	<p><u>Eerste maand:</u> In kaart brengen van de financiële én de hiermee samenhangende problematiek.</p> <p><u>Eerste tot derde maand:</u> Toeleiding naar hulpverlening, voorzieningen.</p> <p><u>Tweede tot vierde maand:</u> Leren zelf te kunnen zorgen voor een goede financiële huishouding</p> <p><u>Twaalf maanden:</u> Informeren naar de financiële situatie.</p>
Vereiste deskundigheid	<p><u>POH GGZ:</u> Inventarisatie van de problematiek. Hulp kunnen bieden bij stress en psychische problematiek, gerelateerd aan de financiële problematiek. Inzicht geven in samenhang tussen lichamelijke en psychische klachten en financiële problematiek</p> <p><u>AMW:</u> In kaart kunnen brengen van de financiële en de hiermee samenhangende problematiek, kennis sociale kaart en kunnen toeleiden naar de juiste zorg.</p>
TAAKVERDELING	

<p>POH-GGZ (max. twee contacten en één huisbezoek)</p>	<p>Voorbereidend: Inzien Medicom: correspondentie (psychiatrie MWD, etc.), overleg met de huisarts</p> <p>Inventarisatie problematiek, zorg-/hulpvragen tijdens eerste (huis)bezoek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Observatie: <ul style="list-style-type: none"> ○ mate van orde in huis (kan indicator zijn voor chaos in administratie); ○ mate waarin de koelkast gevuld is ○ (financiële) administratie ○ sociaal netwerk • Uitvragen: <ul style="list-style-type: none"> ○ globale financiële situatie / (dreigende) betalingsachterstanden • inschatten van ernst van de financiële problematiek • inschatten van de onderliggende problematiek. <p>Beïnvloedende / samenhangende problemen: Schulden / langdurig laag inkomen / ontslag/ werkeloosheid/ onvoorziene uitgaven / financiële tegenslag / onbekend met regelgeving / vastlopen in wetgeving, bureaucratie / ingewikkelde formulieren (laag geletterdheid) / angst of schaamte voor instantie / verkeerd uitgavenpatroon.</p> <p>Interventies (max. 3 contacten):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vertrouwen winnen / schaamte overwinnen - motiveren voor hulpverlening / voorzieningen - structuur / overzicht geven - advies / voorlichting geven - gidsen / toeleiden naar de juiste instantie; (warme) overdracht maatschappelijk werk - inzetten interventies voor overige problematiek (zorgpaden)
<p>Algemeen Maatschappelijk werk</p>	<p>Interventies:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analyse financiële situatie / schulden • eenvoudige schuldbemiddeling, bemiddeling • Hulp bij thuisadministratie (door hiervoor meest geschikte instantie) • toeleiding en doorverwijzing bij complexe(re) schulden: <ul style="list-style-type: none"> ○ Inzet SWZT ○ Gemeente Den Haag (schuldhulpverlening) ○ Instituut Sociale Raadsliden ○ Juridisch Loket ○ Coaching m.b.t. samenhangende gedragsaspecten & budgetbeheer.
<p>Hulp bij administratie en geldzaken (negen organisaties in Den Haag)</p>	<p>Zorg voor financiële zaken, bij mensen met geestelijke, lichamelijke handicap, ouderen.</p>
<p>Welzijn, Budgetmaatjes</p>	<p>Zelfredzaamheid vergroten in de thuissituatie (naast de hulp van een professionele instantie) d.m.v. het aanleren van praktische ondersteuning en het aanleren van vaardigheden.</p>
<p>BORGING</p>	
<p>Overleg en terugrapportage</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Evalueren van effect interventies - terugrapportage

	<p>opvragen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zelf casemanagement behouden (mn. lange termijn). De POH-GGZ neemt na 12 maanden contact op met de patiënt en inventariseert kort de financiële situatie op dat moment.
Rapportage en Registratie	<ul style="list-style-type: none"> • Korte rapportage Medicom (belangrijke gegevens onder financiële problematiek). • Meting welzijn (vooraf en na 4 maanden) m.b.v. de WHO 5 Welzijnsindex.
SIGNALERING	
Preventie en vroeg-signalering d.m.v. standaard vragen naar schulden of financiële problematiek/ moeilijk rond kunnen komen	<p>Informereren naar financiële problematiek door huisartsen, POH-GGZ en POH-somatiek bij patiënten met SOLK, depressieve klachten en chronische pijnklachten.</p>